

Előzetes árak:

helyben, vagy postán külföldre:
Égész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
Égy órára . . . . . 1 „ „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
önség a szerkesztőségbe (Főter 1828 sz.
börzsönyi küldendő).

Előzetes helyben:

(Főter 1828 sz. Lajos könyvtárában)
és a kiadóhivatalban (Főter 1828 sz.
szállt).

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:

Négy hasábon heti sorozat 5 kr. Nagyobb
terjedelmű és többzárú hirdetések alk-
szertint jutányos áron vételnek fel. Helyi
díj minden külön bejelölésért 80 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok sora 50 kr.

Nyitási költségeik minden heti sora
50 krajczár.

Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőség
ben és kiadóhivatalban. Főter 1828
szállt).

Kiszámlázott nem adóznak visszatér.

Az első ülés.

Debreczen, szept. 26.

Közel féleztendei pihenő után ma
ül össze először az ország törvényhozó
testülete.

Féleztendei semmivetés után ma
először találkozik az országban X
képviselő Y. képviselővel s kölcsönösen
örvendenek egymás egészséges arczínén
s a hájak szemellátható gyarapodásán.

Féleztendei boldog nyugalom
után ma jelenik meg a házban először
Bánffy Dezső, az idők legnagyobb em-
bere, akinek vállára a gondok Atlas he-
gye nehezedik ezután.

Az ország pedig meggyőződik róla,
hogy Bánffy Dezső ma még mindig Ma-
gyarország miniszterelnöke s az is ma-
rad előreláthatólag egy jó ideig. A par-
lamenti szünet megtoldotta az ő létezését
egy féleztendővel s ilyen módon,
ilyen taktikával mért ne létezhetnék ő
továbbra is.

Az őszi ülésszak nem igen fenye-
geti nagyobb veszedelemmel.

Nem találkozunk mi az ő munka-
programjában egyetlen olyan nagyje-
lentőségű reformmal, javaslattal sem,
melyek próbára tennék a kormány te-
hetségét munkaerőjét és képességét.

Nem találkozunk egyetlen olyan do-
loggal sem, mely a kormány komoly,
ambiciózus munkálkodását célozza, vagy
helyezné még kilátásba is.

Olyan közönséges szemfényvesztő
politika az egész, melyet fölismerhetni
az első pillanatra. Tengődés máról-hol-
napra, holnapról-holnaputánra és így to-
vább, mely előbb-utóbb csunya végeze-
tet ér.

A költségvetést és az egy-
ház politikát letárgyalja a ház
hamarosan, ezeken Bánffy is átvicckél
valahogyan.

Egyébb programja neki nincs.

A „DEBRECZEN” TARCÁJA.

Cseppkövek.

— Sully Prudhomme. —

Magányos barlang mélyén, hol a fátyla
Vérszínre festi a nagy éjszakát,
S a leggyöngébb nesz sóhajására válna,
A vízhang szárnyán sirva száll tovább.

Cseppkövé dermedt könnyek, mozdulatlan
Csüggnek a szürke bolthajtás alatt.
S a barlang mintha folyton sirna, halkán
Lábamhoz lassu cseppek hullanak.

Úgy érzem itt: E bánatos homályba
Fájdalmas béke csendje költözött:
S e nagy magánynak hosszú néma gyászra
E mozdulatlan könnyecsek között.

Rágondolok mély, hallgatag szivekre;
Temetve bennök meghalt szerelem.
S bár minden könnyük rég meg van meredve
Valami sir, mélyökben, szüntelen!

Szalay Fruzina.

A császár.

Irta: Móra István.

Vén hunczut, úgy hívják. A becsületes
neve Lobozár Bálint volna, de arról nem ös-
merik.

Teljes életében rossz volt. Még birta:
lovat lopott. Rajta csípték, becsuktak, kiszab-
adtak; megint lopott. Illava, Vác a kisuj-
jában van.

Mióta meg a szentlázslai csárda föléte-
se miatt gyanuba fogták és reszketegre verték
a zsandárok, azóta nincs ereje nagyobb val-
alatosokra. Meg öreg is már: mindszentkor át-
lépte a hetedik keresztet.

De azért lop. A felkészültség egyik
organuma a lelkének. Ostornyel, keresztényűg,
pányvakótél, meg ilyes apró szerszám lábra

A nagy szájjal és nagyképűséggel
hirdetett új kiegyezés úgy látszik elma-
rad a munkaprogramból s valószínű-
leg a millenium után nyer csak meg-
oldást.

Ez lett volna az egyedüli komolyabb
és fontosabb tárgya az ülésszaknak, de
Bánffy Dezső nem találta alkalmasnak
és czélszerűnek ezt a témát bolygatni
most. Dacára annak, hogy a kiegyezés
ez évben lejár, Bánffy Dezsőök a szer-
ződés hatályát egy évvel meghosszab-
bították. A bécsi sógor nem veszi ezt
rossz néven, mert nincsen belőle kára
sehogyan.

A kiegyezés napirendre-kerüléséről
megjédt a Bánffy kormány, mert gyön-
gének és élhetetlennek érzi magát.

Elakar kerülni minden olyan alkalmat,
melyben az ellenzéki pártok had-
járatba vihetik igazságos fegyvereiket.
Úgy vélekedik, hogy ezek a fegyverek
sokat kivívhatnak a mostani viszonyok
és körülmények között.

És ilyen gyámoltalan politikával
tengeti életét a Bánffy kormány a jövő
képviselőválasztásokig.

A milleniumi ünnepek nyomós
indokot szolgáltatnak arra majd, hogy a
törvényhozás pihenjen megint és ne
dolgozzon semmit.

Bánffy addig el lesz foglalva a pa-
rádék rendezésével.

Eljön a német, a spanyol, a grön-
landi, a hollentotta és megbámulják
Magyarországot és Bánffy Dezsőt. Mert
Bánffy Dezső fogja bemutatni az ezer-
éves Magyarországot a világ előtt.

Szóval közönséges, vigás napok
derülnek föl Magyarország miniszterel-
nökére, a ki így átblizzel miniszterel-
nöki minőségben meg egy esztendő.

Aztán ha vége lesz a hü-hónak,
dárídónak, hát fölcsalja a képviselőhá-
zat. Hogy milyenek lesznek azok a va-

kap, ha a keze ügyébe kerül. Aztán kukorica,
dinnye, gyümölcsféle. Csak az apró jó-zág van
biztonságban tőle. Ahoz elvből nem nyul. An-
nyira nem sülyed.

Egy szóval olyan ember a vén hunczut,
hogy igazán csúsznak való. Azért is fogadtuk
föl. Mert hi-zen mondaná kár, hogy a mién-
ből egy ütöt taplót sem kezelne el. Becsület
dolga ez. Ha aztan eleresztenénk, akkor mi-
ket lopna. Az is becsület dolga.

Maga a figurája kész tanulmány, kivált a
fej. Nagy fej. Sűrű deres haja fölönként hi-
bázik. Ott be volt szakajta. Arczán is vannak
világosabb tarjak; ezek is egy-egy eset lá-
nyomai. Bajusza készakarva olyan csapinos,
hogy szája bészögét eltakarja. Úgy áll a dolog,
hogy a szájnak azt a felét kitűdötték valahol.
Közlebbi felvilágosított sohse adott erre néz-
vést.

És a hogy mondtam, reszket. A szent-
lázslai vereség óta. Máskülönbön sohse volt
beteg.

Nyulszeme van, tán sohse alszik. Lega-
lább mindkét ablakja soha sincs becsukva, csak
ugy szunyogol.

A belső világossága nehezen közelíthető
meg. A hány császár, juhász, egyéb fajta pás-
tor ember volt erre, mind kuforrásom volt ne-
kem. A vén hunczut lelkében ugy kellett kutat
ásnom. Az első pipadohánytól föl se veti. A
másodiknál kutatott a szememben. Félit, hogy
kiakarom ösmerni.

Mikor a konyhájában kerestem föl, nagy
ebadta kérdőjel lett az egész ember.

— Egy itai vize ha volna kendnek bátya.
— Vanni van.
— Nagyon szomjas volnék.
— Nono.

Becsülettel megtörölte a szivónád végét.
Aztan neki telepedtem. Csunyan nezett
nagyon.

— De csak rágyujtok.
— Azt löhessen.

Megkínálom.

— Trafik?

lasztások, azt előre látjuk, előre megjő-
soljuk.

Tiszták semmi esetre sem.

Annyi azonban már is bizonyos,
hogy ez a neveléses kőkler politika
idővel csunya elfajulásokhoz vezet. Ezek-
nek utját kell már most állani s ehhez
a nagy jelentőségű földadathoz az ellen-
zéki pártoknak együttesen szervezkedni
kell.

Nem szabad megengedni azt, hogy
Bánffy Dezső és kormánya reprezentálja-
nak velünk a millenium alkalmával.

Használja föl az ellenzék a szőnye-
gen forgó kérdéseknél minden tehetségét,
minden erejét ennek az operette kor-
mányzatnak a megbuktatására.

Eleget szegyenkezünk miatta ed-
dig is.

Polczner Árpád.

Nyolczvan millió.

Debreczen, szept. 26.

A kiállítás előtt az államvasut régi hi-
ányokon akar segíteni. Nyolczvan millió köl-
csönt vesz fel és e nagy összeget az állam-
vasutak berendezésének kiegészítésére, kijá-
vítására használják fel.

A kocsi-parkot megnagyobbítják, egy
csomó új személykocsit készítenek, egyes
vidéki állomásokat, a melyek már nem felel-
nek meg a nagyobb forgalom igényeinek, újra
építik, a budapesti gépgyárat megnagyobbítják
és több kisebb javító műhelyt állítanak fel, a
melyek a felmerülő javításokat gyorsan végre
fojgák hajtani és így a gépgyárat ezentul csak
nagyobb munkák elkészítésére használtat-
ják fel.

Egyuttal azt is tervezik, hogy e gépgyá-
rat a mezőgazdasági gépipar terén is nagyobb
mértékben foglalkoztatják, a mint ez eddig
történt, a mi üdvös versenyt fog teremteni az
egyes gépgyárak között a magyar gazdák köz-
ség nem kis hasznára.

Bizonyos, hogy az államvasutak berende-
zését nagyon is kibaszálják. Az egyre növe-
kedő hálózatall nem tartott lépést a forgalmi
eszközök szaporítása. Baross maga is tudta
hogy rövidesen megis csak engednie kell a

Ezt a kérdést sohse mulasztotta el.

— Dehogy: Csanyi.

A vén hunczut csanyi, azért fogtam rá a
dohányra.

Aztan hallgattunk. Soká hallgattunk. Né-
zük egymást. A hogy a pipám kiégett, elkö-
szöntem.

— Isten — Isten bátya.

— Isten hírvél.

Husz lépésre utánam szolt. Addig bizto-
san a menesemet nézte.

— Hallja az ur?

— Hallom.

— Ha meg nem sérteném, hová való?

— Félégházára.

Nagyott nézett, nem rám, a multba. A
betyárvilágnak egy visszatérő sugara volt neki.
a mondasom. Nyomtetető homokjait látta

— No, az isten éltesse.

Ezután melegebb lett egy kicsit. De még
jobban kinyílt, mikor edesapámat megmutat-
tam neki.

Nemes patinával ékes paraszt ábrázata
az én öregemnek megvesztegette a vén hunczut-
futot. Most már elhitte, hogy magyar vagyok,
ha elfajzottam is valamelyest.

Azóta nap-nap után megkérdi:

— Mikor irt az edes apja?

— Ekkor, meg ekkor.

— Hogy van.

— Szüksesen. Valami új féreg eszi a szőlőt.

— Haj, h j na! köszöntem, ha ir neki.

Igy oszt apródonkint megbarátkoztuk.

Sokat kutattam, hol találnek ebben az
emberben egy finomabb, nemesebb vonást. Tud-
tam, hogy lop, hogy az egész eleve a büntető
törvényekkel összekötözött. Hogy a mi tiszt
volna benne, ez csak az ő fajtabeliek erkölcsé
szerint az. De én olyat kerestem benne, ami
általánosságban tisztelteméltó.

Nos hát azért irtam meg ezt a négy há-
sábót, mert erre is rákadtam.

kényszernek és az államvasutak jövője érde-
keben meg kell hoznia a legnagyobb áldozat-
tot, nagyobb kölcsön felvételét, a mit ő any-
nyira perhorreskált, de a halál ebben meg-
akadályozta. Utóda, Lukács már hangoztatta
a nagyobb befektetés szükségességét, de a
politikai események pár esztendei miniszter-
sége alatt annyira domináltak, hogy ez irány-
ban a döntő lépést megtenni nem lehetett.

Daniel miniszter már készen kapta a
kölcsön tervezetét, csak végrehajtásáról kellett
gondoskodni. Bizonyára mielőtt magává tette
elődének eszméjét, előbb meghallgatta az állam-
vasutak igazgatóinak véleményét.

Ez a vélemény nem lehetett más, mint-
hogy a jövő esztendőben csak úgy tudja majd
az államvasut minden irányban a forgalmat
lebonyolítani, ha a kölcsönt felveszik és a mu-
tatókozó hiányokon segítenek.

A személykocsik szaporítására már meg-
terített a szükséges lépéseket.

A déli vasut jól tudja, hogy előbb-utóbb
vonalait bevalják és a részvényeseknek nem
áll érdekében nagyobb befektetéseket eszköz-
özölni. Ezekkel a vonalakkal is úgy állunk, mint
az osztrák államvasut vonalaival, beváltás
esetén rossz, használhatatlan, lomtárba való
kocsikat kapunk.

A kölcsön tehát megiesz, ezer a hely, a
hova elhelyezhetjük. Jó lesz a dolgot akkent
rendezni, hogy minden szükséglet fedezve le-
gyen, nehogy rövidesen újabb kölcsönre legyen
szüksége az államvasutnak.

De most, hogy már rendben vagyunk az
államvasutak reorganizálásában, nem artana a
h i v a t a l n o k i k a r r a i s g o n d o l u i .
A hivatalnoki kar nem panaszkodik. Fi-
zetési, előléptetési viszonyai nem a legfénye-
sebbek.

A munka, a melyet végezniök kell, fá-
ra z t ó, e r ő s é s a l e g n a g y o b b é b e r s e g e t m e g -
k i v á n ó .

A hivatalnok minden pillanatban oly
mulasztást, hibát követnek el, a mi mások-
nak életét elrabolja, az övét meg tönkre
teszi.

Erről a hivatalnoki karról a millenium
közében gondoskodni kell egyrészt a fizetési
viszonyok javításával, másrészt pedig a sze-
mélyzet szaporításával.

Vakációban csavarogni mentem. Rábíz-
tam a tanyánkat.

— Bálint bácsi, elmegyek egy hétre, ma-
ga marad a házunk, meg a szegénységünk. Kend-
re bizom, hogy hiba ne legyen. Látja kend,
hogy magam ajánoztam a kis egyetmáunkat,
hasznát akarnám látni, aztan potya, tudja kend,
az ijen magambélinek a portájra.

— Haszen itt leszek én hát. Itt ám, csak
menjen.

Visszajövet megtartottam neki a beszá-
molót. (Előbb ő számolt be becsülettel.)

— Itt is voltam, tudja kend, ott is volt-
tam egy kicsit. Ahogy a tehetségem futotta.
Szép ország e bátya, szép ország.

— Bizony szép ország.

— Aradon is voltam, Kassán is. Eszembe
jut kend emitt is, amott is.

— Ugy van-e még, mint néhánykor.

— Nem egészen. Hanem azt akarom mon-
dani, hogy összeszedék bátyja, a mit össze-
szedhetek abból az időből. Lattam a Bathya-
nyi derekszját, a Kis Ernest kalapját, a Dam-
janich mankóját. Oszit leültem egy-egy ilyen
dolog előtt tudja kend, aztan úgy eltűnősköd-
tem, edes Istenem, miért nem is eltem én ab-
ban az időben.

Az áldozó nap besütött a kunyhó három
szögletű ajtaján, éppen a vén hunczut muzeum-
képére. És a hegyes-völgyes ábrázaton két kö-
vér könyvecse szaladt végig, akkorák, mint egy
kukoricza szem. Aztan másik pár, meg a har-
madik, ugy a többi,

Ez a vén gazember, a kinek a neve egy
komisz jelző, a ki uton állt, rabolt, gyujtoga-
tott és lopni fog, mig az Isten a sötét éjszaka
alkalmatosságát meg nem tagadhatja tőle, ez a
senki: egy szűz érzést hordoz szivében, a mely
érzések a nevet se tudja, soha se is hallott.
és sir, mint valami pöndölős gyermek, mikor
az az érzés megmozdul benne.

Azért nem félek én.

Azért hiszek.

Az öreg honvédek.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szept. 25.

Nagy idők tanui, a magyar szabadságharcz öreg harczojai, a 1848/49-iki — elagott honvédek jöttek tegnap össze tanácskozásra Budapestre, hogy tanácskozzanak ügyeikről, melyeknek jobbra fordulása némi megnyugrást szerezne életük hanyatló napjaiban.

Voltak vagy kétszázan. Az egykori délczag alakok, akik előtt Isaszeghnel, Vácznál, Piskínél és sok szaz helyen futott az ellen, ma többnyire megtört férfiak, kiknek fejére ralehte az évek hosszú sora a hófehér hajkoronát.

Egyiknek-másiknak szemében még fellebbog néha az ifjú tűz lángja, kivált mikor igy összetalálkozva, megemlékeznek dtadalmak csatáiról, melyeket a honvédkardok csillogása sugárzott be el nem muló fenyyel.

Ahogy igy évenként összejönnek, mindig kevesebben vannak. A halál fuvalma pusztítja soraikat s még néhány ev, azután kisorakoznak mindannyian, szépen, egymás mellé a temető sírhalmai alá s nem haborgatják többé a »hálás« hazát kérésekkel.

A mai közgyűlést Péchy Tamás — elnök nyitotta meg. Megnyitó szavaiban konstataita, hogy hatvan honvédegytel képviselte magát küldöttek által. Azután eles kritika tárgyává tette azt az áramlatot, a mely a honvédek jogos igényeit nem akarja teljesíteni, mert 1848-49-ben állítólag antimonarkhikus küzdelmet folytattak.

Végül megköszönvén az eddigi bizalmat, a maga és elnöktársai névében kifejevnti, hogy tisztúkról lemondanak.

A nagygyűlés nem vette tudomásul a lemondást, hanem egyhangu lelkesedéssel Péchy ismet elnöknek választotta meg.

Ezután a következő ügyeket intézték el: A biharmegyei honvédegytel indítványára elhatározták, hogy a kormánynál lépéseket tesznek a honvédménháznak még újabb száz rakant honvéd felvételére való kibővítése iránt. Lépéseket tesznek az iránt is, hogy ne csak azok a honvéd övezetek kapjanak nyugdíjat, akik 1848-ban már férjnel voltak, hanem azok is, akik később mentek honvédekhez feleségül.

A délelőtti ülések utolsó tárgyaként a millenniumi ünnepegeken való részvétel ügyében határoztak. Elfogadták Vadnay Károly azon indítványát, hogy a kiállításban tényleges részt vesznek, amennyiben a történelmi csarnokban honvédöltönyökből, érmékből kiállítást rendeznek.

Aztán elszéledtek. Ott az új városház boltives csarnokában szorongatták egymás kezét, bucsuztak egymástól:

— Isten veled bajtárs.

— Ki tudja tudja! látjuk-e még egymást?

Városi közgyűlés.

Tárgysorozat.

Debreczen, szept. 26.

A nyári szünet után holnap, pénteken tartja első ülését a törvényhatósági bizottság. A tárgysorozat huszonhét pontból áll s több jelentős érdekes tárgyat ölel föl.

Már a k Endre interpellációt jelentett be s mint értesülünk, kilátás van még több interpellációra is.

A törvényhatósági bizottság holnap ülésén gróf Dégenfeld József főispán elnököl.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Polgármesteri jelentés július és augusztusról.
2. József cs. es kir. főherczeg köszönő felirata.
3. Márk Endre ur interpellációja.
4. Tanácsi előterjesztés: Szabolcs vármegye közönségének a Margit-sziget országos költségen leendő megvétele tárgyában.
5. Ugyanaz: Csongrád megye közönségének 30 literes ürmérték behozatala tárgyában.
6. Ugyanaz: Békésvármegye közönségének az országgyűlési képviselő választási törvény módosítása vegett a képviselőházhoz intézett feliratára.
7. Ugyanaz: Csanád vármegye közönségének a nepoktatás államosítása tárgyában intézett megkeresésére.
8. Ugyanaz: Somogy vármegyének a mezőgazdasági válság megszüntetése tárgyában az országgyűlési képviselőházhoz es a kormányhoz intézett feliratára.
9. Ugyanaz: Az ág. ev. egyháznak is kola telek, vagy 500 forint kárpótás iránti kérvényére.
10. Ugyanaz: A Csokonai-körnek kérelme az emlékkert rendezése céljaira 600 forint segélyért.
11. Ugyanaz: Az izr. iskolaszék segély kérvénye.
12. Ugyanaz: Az 1896-ik évi házipénztári költségeloirányzat megállapítása iránt.
13. Ugyanaz: A szegényház megnyitási határidejének megállapítása tárgyában.
14. Ugyanaz: Az elhalt vál. bizottsági tagok választás utján betöltése.

15. Ugyanaz: A szováti vizes földék eladása.

16. Megüresedett közlevéltári segéd, továbbá mezőbiztosítási, valamint az ezen állások betöltése folytán esetleg üresedésbe jövő hivatali állások választási utjani betöltése.

16. Tanácsi előterjesztés: A reáliskolai pénzalapnak a házipénztárra átruházása tárgyában.

18. Ugyanaz: A Csapó-kertben létesítendő iskolák czeljaira telek szerzés iránt.

19. Ugyanaz: A kir. tábla elhelyezése szolgáló épületek telkeinek az állam tulajdonába átbecsátása iránt.

20. Fellebbezése Ábrahám László t. főügyésznek a kórház részére engedélyezett költségre vonatkozó kötvény formáját megállapító tanácsi végzés ellen.

21. Tanácsi előterjesztés: Melylyel a megalkult Ebese, Szepeesi, Hegyesi, Elepi s több birtokosság alapszabályai jóváhagyás végett bemutatattak.

22. Ugyanaz: A polgári fa számadás megvizsgálásáról.

23. Ugyanaz: A hatósági állatorvosok jelentéseire.

24. Ugyanaz: A városi közigazgatási bizottság I-ső felelv működéséről szóló jelentésre.

25. Ugyanaz: A hortobágyi legelőről lezszorult szarvasmarháknak az erdőségi kaszálókba behajtása iránti intézkedéséről.

26. Nyugdíj iránti kérvény.

27. Bába oklevél kihirdetése.

Egy híres honvéd kém halála.

— Saját tudósítónktól.

Ungvár, szept. 26.

Ungvárról jött legújabbban gyászhir egy 48-as honvéd haláláról.

Gerberi Antal nyugalmazott, derek adóhivatalbeli ellenőr szeptember 17-én, rövid szenvedés után meghalt. Gerberi, a szabadságharcz kitörése idején klerikus volt, az ungvári görög katolikus papnöveldeben.

A csatára hívó szöveget meghallották ott is, es Gerberi több társával együtt elhagyta a szentelt falakat. A breviariumot es olvasót fölcseréltek karddal, a reverendát fölcseréltek huszár dolmányra, es berohantak a harczai tüzbe.

Gerberi végig küzdötte az egész szabadságharczot. Csakhamar őrmester lett az Aman ezredes vezérlete alatt álló 21. zászlóaljban, majd beosztották a törzskari főnökséghez, ahol igen jó hasznát vették.

Mint vakmerő bátorsága, es szerföltött ügyes kém, es mint az egyes harczóli hadtestekhez járó üz-nethordó, igen nagy szolgálatakat tett.

Érdekes, hogy legtöbbször a szent Bazilrendi szerzet ruhájában, olvasóval, es breviariummal a kezében indult fontos, de veszélyes, főleg felelmes utjára az orosz táborba, itt mint a szerzet megbízottja, a kolostor es a templom javára könyöradományokat gyűjtött, s a mint maga beszélt, oly anyagi sikerrel, hogy egyik orosz főtiszttól több aranyt, a többiét pedig tekintélyes számban ezüst rubelt kapott.

Ez a merész es ügyes megbízása azonban egyszer majd végzetessé vált. A muszakk ugyanis gyanuba vettek, hogy ő a magyar tábor kémé, es kezdtek szigoruan a kiletét kutatni: Ha pap vagy, misézél nekünk, enekelj es imádkozzál — mondak — mert különben látod azt a fát, annak a legtejére huzunk föl!

Daak akkor bocsátották szabadon, midőn a muszakknak ezt a kívánságukat kifogástalanul teljesítette. Képzhetők, milyen eredményes, es milyen erkölcsi sikerrel tért Gerberi ilyenkor vissza nem egyszer a magyar táborba, es annak törzskara részére élete veszélyeztetésével milyen hasznos adatokat szolgáltatott a további teendők e nézve.

A szabadságharcz lezajlása után nem ment vissza a papnöveldebe, s többnyire Ungban tartózkodott es nevelésködött.

A szabadság idején hivatalt vállalt a megyén, majd a városi adóhivatalhoz választották ellenőrnek.

Nagykorosítás.

Bemén az egyik üdvédhön egy embör Aszongya:

— Jó napot.

Aszongya az üdvégy:

— Jó napot.

Avval fojtati az irást.

Aszongya a zembör:

— Kérdőze mán, hogy mit akarok!

Aszongya az üdvégy:

— Hat mit akar kend?

Aszongya az embör:

— Sömmit.

Avval elmönt. *
Erdélyi bátyánk megvállik fölünk s mi visszaz? de gyütt ám.

Aszongya, most mán másocczor:

— Jó napot.

Aszongya az üdvégy:

— Jó napot.

Avval fojtati az irást.

Aszongya a zembör:

— S asé, kérdi mit akarok?

Aszongya az üdvégy:

— Hát mit akar kend?

Aszongya a zembör:

— Nagykorusicsca a házamat.

Aszongya az üdvégy:

— A ken házat?

Aszongya a zembör:

— Ügön.

Szünet.

Az üdvégy fojtati az irást.

Écczör mögön aszongya a zembör:

— Hajja!

Aszongya az üdvégy:

— No.

Aszongya a zembör:

— Korusicsca ki nagyra a házamat.

— A, fölttetszti a szömit a zírásrul, oszt aszongya:

— Bolond ken!

Aszongya a zembör:

— Nem a!

Aszongya az üdvégy:

— Mér akari ken az házat nagykorusittatni?

Aszongya a zembör:

— Mer én czélszörü szögény embör vagyok.

Amaz most mög mán igy adí föl a szót:

— Hát osztán?

Szünet es némi hallgatagság.

Most mögön aszongya az czélszörü szögény embör:

— Az kapitán mindönkinek parancsol, aki kis korba van.

Aszongya az üdvégy:

— De meg azon fölül is.

— Nohát — véli a szögény embör.

Evevl mömmög hallgat egy ideig, oszt le ép az pokróczrul, hogy ne kopjon.

Avval hallgat uj fönt.

Aszongya az üdvégy:

— No?

Aszongya most mán végérvényösen jelenleg az czélszörü szögény embör:

— Gyilkoli az Vegh Gyula bíróság az házamat.

Mögön földi a szót ama:

— Mér gyilkoli?

Az czélszörü szögény embör most mán mögáll, előbbre veti az jobb laba fejt, es bele helyezkodik az szavallós állásba.

Mikor evel el van készülve, mandula szömejit kinyitja nagyra oszt — aszongya uj fönt:

— Ha az ház az nagy korusitas irányába van, akkor mán nem parancsol belülle az Vegh Gyula bír.

Aszongya az üdvégy:

— Mér?

Aszongya az czélszörü szögény embör:

— Mer a zárva-zék is ki emeli a kebelibül az nagykorusít.

No most mög mán erre aszongya mögön az üdvégy:

— Hány hód föggye van kennek.

Aszongya az czélszörü szögény embör:

— Annak idején több vör.

Avval söhajt ki a szürbül.

— Mos mán uncs annyit? — töszí föl a kérdést az üdvégy.

— Nincs — mongya a zembör:

Avval az üdvégy folytatja a zírás.

Aszongya ecczör a zembör:

— Csak négy hód van jelenleg.

No arra fölpatan az üdvégy:

— Hát akkor mit beszél kend? — Nem tudja kend, hogy a ki nagy hodra épít, azt sarcz alá vöszti az Vegh Gyula bíróság?

Avval aszongya a czélszörü — szögény embör:

— Sz' éppen azér akarom nagy korusittatni az házamat.

—sta.

Erdélyi István.

Debreczen, szept. 26.

Erdélyi István a »Debreczen« kiadó-tulajdonosa október elsején megvállik a »Debreczen« nyomdájától.

Harminczhét éves irói es kiadói mult van Erdélyi mögött, a ki e hosszú idön at mindenkor fiatalos lelkesedéssel csüngött hivatásán.

Mint maga is tolforgató ember, szerette es becsülte a sajtó robot munkáit, akik közül szamosan jólesőleg gondolnak vissza a derek es jóra való kiadóra. Megszerette a mi Erdélyi batyánkat a nagyközönség is, mert ő a tarsadalmi erinkezésben is rokonszenves, temperamentumos es igazi magyar ember volt mindenha!

Irói működése is számottevő. Erdélyi bátyánk megvállik fölünk s mi elfogódva, nehéz szívvél nyujtunk felé bucsukezet.

A sors néha nagyon kíméletlen, nagyon mostoha az emberek iránt.

Erdélyi István 37 éves irói es kiadói életéből a következőket mondjuk el.

A »Debreczen«-ben Típpan Tóbiás leve-

leit; a »Debr. Híradó«-ban Héjas Mátvás karcolatait s a pompás ötletekben gazdag »Duda szó« cz. verseket, ki feledné el? Mindennek egy-egy adat az akkori Debreczen életere: Erdélyi irta.

Ne higye azonban valaki, hogy Erdélyi I. csakis humoros dolgokat írt. A régi, szolid, debreczeni könyvkiadó czég Telegdi K. Lajos részére megírta: a »Katonai képeke cz. gyermek olvasmányt; átdolgozta Baró Demánk-s »Hadi-, utazási- es vadász kalandok« cz. tötetét. Ö szedte össze a két kiadást »Hatvani monda«-kat. Irt komoly prózái es verses dolgozatokat a helyi es vidéki lapoknak. Az öreg Balla Károly idejében állandó dolgozó-társa volt az öreg »Debr. Nagyv. Ertesítőnek«, »Ebr-reszó«-nek, melyet mint nyomdátulajdonos ő indított meg, hogy Szatmári Károlynak munkakörbe legyen, A »Közérdek«-nek, melyet Péter Gábor által szerkesztetett s később tulajdonába bocsátott szintén sokat dolgozott.

Van-e valaki, ki elfeledte volna a Kereskes Géza által szerkesztett »Világ« cz. humorisztikus lapot? Nos, aki ezt olvasta, bizonyára élénk emlékeben van az ott megjelent »Bika megerkezése« czimú kacagató közlemény, abból az alkalomból, hogy József főherczeg Debreczen városának egy bikát ajándékozott.

Ilyen joizt humorral duzzadó dolgok voltak még: »Mikor én nazarénus tanító voltam«, »Hogy vitték el a csizmadiat nóriusnak«, »M. nyuliel tartozik nekem a muszka czára«, »Hogy fogtak el engem postarabló helyett«, »Mikor én antiszemita jegyző voltam«. Es még nagyon sok van ilyen. Hosszra nyúna csak dióhéjban is ösmertetése azon tevékenységnek, melyet Erdélyi hosszú 37 éven keresztül kifejtett.

A m. tud. akadémia nyelvügyi osztálya a Nyelvőr utján figyelmeztette a magyarságot amaz eredeti szövekre, mik Erdélyinek »Típpan Tóbiás« leveleiben halomszámra fel-alalhatók.

Ez volt az erkölcsi elismerés. A hatvanas évek utján pedig némi anyagi jutalmat is nyert munkájáért. A reformátusok »Énekes könyv«-ét elővette Erdélyi s azt az évek folyamán belecusszott hibáktól kikorrigálta; nem a sajtóhibákat egyedül, hanem a metrumokat is. Mikor az egyházkerület közgyűlése ele terjesztette munkáját, általános volt az ölsmerés. Kapott e nagy munkájáért 60, mondó hatvan forintot. Ez volt életében az első irói honorárium.

Erdélyi Istvánnak szombaton este bucsuestélyt rendez a »Debreczen« szerkesztősége es nyomdászemélyzete.

Az új »Debreczen«.

Október hó elsején új köntösbe öltözik az öreg »Debreczen«.

Alakja, formája megváltozik s tetsetős, formás lesz az alakja is, meg a beosztása is. Tartalma tetemesen bővül s naponkint legalább is 8 oldalon jelenik meg.

Október elsejétől veszik át a nyomdat az új kiadók, Hoffmann es társa, a kik nagy pénzbefektetéssel új berendezéssel es fölszereléssel látják el a nyomdat. Óriási mennyiségű új betűt vásároltak, melynek mindenféle fajtája bőven áll ezután a nyomda rendelkezésére. Ciceró, garmond, cursiv, borgis, petit betűk váltakoznak majd a Debreczen hasábjain, melyek nagyban emelik a lap kiállításának csínját es tetszetőségét.

Az új kiadók gondoskodtak állandó fővárosi tudósítóról is. A »Debreczen« naponkint hird ad a legfrissebb országos eseményekről s erre a czélra bő távirati rovatot létesít.

Október hó elsőjől a »Debreczen« szerkesztősége állandó összeköttetést létesít a főváros es vidék a legjobb nevű iróival, kik közül számosan ígérték meg munkálkodásukat. A lap szépirodalmi közleményeit előkelő iró emberek írják, politikai közleményekkel pedig kiváló függetlenségi párti képviselők látják el a »Debreczen«-t.

Nagy es kiváló gondot fordít a szerkesztőség a lap összes rovataira, melyek a lap bővülésével szintén terjedelmesebbek lesznek ezután.

Az újjalakuló »Debreczen« re már most föl hívjuk az olvasó közönség figyelmét, mely az utóbbi időkben már is annyi jöleső érdeklődéssel irányult a függetlenségi elvekért bátran es kitartással harczoló »Debreczen« felé.

Tanügy.

Az ev. ref. főiskola akadémiáján ve az 1895 f. tanévre

a) A hittudományi szakban:
Tóth Sámuel előadja a syti 6. es Jézus életét 3 óran. 2. F.: keresztény egyház tört. es dollem heti 9 ó 3 Csiky L.: Egyház keresztényen erkölcsian, gyakorlati gyarázat, szónoklati gyakorlatok 4. Dr. Erdős József: Újszövet sztrázat, Újszövet, neveléstan. Vala: 10 óran. 5. Süss Bela: Oszkövetés, zát, öszkövets. theologia, héber nyelv, heti 11 óran.

b) Jog es államtudomány:
Liszka Nándor: Alkotmány es zási politika, Banyajog, Államzavító 10 óran. 2. Dr. Kovacs Sándor: Rómái perjog heti 10 óran. 3. Dr. van: Magyar magánjog, Ausztria 11 óran. 3. Dr. Bacsoni Lajos: Mígazgatás, statisztika, államszavító 10 óran. 4. Dr. Ozory István: Jutudományok, büntetőjog, determinatív büntetés heti 10 óran. 5. Dr. Bartl reskedelmi es váltófog, perendrtörtenet, egyházjog, heti 7 óran. Ferenc es Dr. Meyeri ügyvéd Pált helyettesítik előbbi a magyar utóbbi a nemzetgazdaságtant heti

c) Bölcséleti szak:
1. Balogh Ferenc: Angol nyórán. 2. Gereši Kálmán: Legújabb nete heti 4 óran. 3. Dr. Erdős József nyelv es irodalom heti 2 óran. 4. Bölcsészeti történet, jogbölcsészet, erkölcsian, francia nyelv, neveléstan összes 10 óra. 5. Dr. Tudos Ká: Vényszéki egészségian, közegészségcsai Sándor: ének- es zenét, egyhá éneklés heti 2 óran.

Megye es város.

Tanácsülés. Ma délelőtt a nagytanácsstermben tanácsul es volt Simonyi Imre kir. tanácsos, polgármököl.

Színház.

A színészek itthon. Itthon vannak Thalia papjai es pap részben. Folyik a lakaskeresés, a színésztrupp eleven, hangos életet denfelé.

Halottak a szinpadon.

legutóbb a Pó halotta czimű drá színhazi korokban szenzációt. A drá a legnagyobb sikerrel került színpadon azzal kezdődik, hogy a természetesen valóságos vízből — testet huznak ki. A második felvongueba vezeti a nézőt, ahol hat holttest közszemlére téve, az öökdi képen lottas kocsi jön a szinpadra, a mely vesebb, mint tizenkét koporsót visl a szinpadon keresztül. A koporsók kocsirol, az egyik felnyilik s a holttest ott elhaladó gyilkosának lábához gúmar elég is a realizusból.

Újdonságok.

* A királyi udvar Göd király es a királyné október 2-án Godöllőre, ahol hosszabb ideig együtt fognak vadászni. A szász kirátember 30-án érkezik Bécsbe, onnategre megy hajótáradaszatra a királyi tober 2-án 6 is Godöllőre érkezik.

* A magyar fiók udvar Kormányparti lapok jelentései szerint e hó 25-én tanácskozásk lesznek, a udvarmesterek Budapestre küldésével személyzetel való ellátása tárgy tanácskozáson Hohenlohe herczeg résztvesznek majd Guluchowski miniszter s állítólag Bánffy baró miniszter es Jósika báró, a király személye miniszter is. Az újonnan szervezendő kérésére egy magyar főurat személyket tésére.

* Vén asszonyok nyara. A napusgar néhány nap óta szinte jök kérezni a verőfenyén. Földért a szon y o k n y a r a, mely magának le a mulatságos szüretet is. A levegőkanyálak usznak s bepölyözzák a teletokat. Az után meg az emberek ruhápszokdik s alig birunk megszabadulni.

* Madagaskári katona czenben. Egy Heinrich nevű ember évekket ezelőtt belepelt a francseregbe s mint ilyen Afrikaiban szolgadagaskári seregű I. Heinrich megungaszokárt s egy szék napon több társát mezsökött. A vakmerő kompánia küzdelmek, faradalmak es kalandok ködött át Afrika. Heinrich vallomása a szuezi csatornat is áru-zta, mert pénze hajojegyre. A kalandos életű ezernyi viszonyság után Debreczen dött, hol a rendőrség számadásra foglalkozás nélkül csavargót. Innen

Tanügy.

Az ev. ref. főiskola akadémiának tanterve az 1895/6. tanévre.

- a) A hittudományi szakban: Tóth Sámuel előadja a symbolikát heti 6. és Jézus életét 3 óran. 2. Balogh F. keresztény egyház tört. és dogmatörténelem heti 9 ó. 3. Csiky L.: Egyháztörténet, keresztény erkölcs, gyakorlati biblia magyarázat, szónoklati gyakorlatok heti 12 óran. 4. Dr. Erdős József: Újszövetség szlírás magyarázat, Újszövetség, nevelés, Vallásbölcs. heti 10 óran. 5. Süss Béla: Ószövetségi magyarázat, ószövetség, theologia, héber nyelvtan, aram nyelv, heti 11 óran. b) Jog és államtudomány: Liszka Nándor: Alkotmány és kormányzási politika, Bányajog, Államkapcsolatok heti 10 óran. 2. Dr. Kovács Sándor: Római jog, Római per jog heti 10 óran. 3. Dr. Karsa István: Magyar magánjog, Ausztria magánjog heti 11 óran. 3. Dr. Bacsoni Lajos: Magyar közgazgatás, statisztika, állam-számvetés 6 heti 10 óran. 4. Dr. Ozory István: Jog és államtudományok, büntetőjog, determi-nus és a büntetés heti 10 óran. 5. Dr. Bartha Béla: kereskedelmi és váltójog, perrendtartás heti 10 óran. 6. Dr. Kérész Zoltán: Alkotmány és jogtörténet, egyházjog, heti 7 óran. 7. Takács Ferenc és Dr. Meyeri György urak Buzás Pált helyettesítik előbbi a magyar pénzügyet, utóbbi a nemzetgazdaságot heti 5-5 óran. c) Bölcsészeti szak: 1. Balogh Ferenc: Angol nyelv heti 5 óran. 2. Géresi Kálmán: Legújabb kor története heti 4 óran. 3. Dr. Erdős József: német nyelv és irodalom heti 2 óran. 4. Öreg János: Bölcsészeti történet, jogbölcsészet, bölcsészeti erkölcs, francia nyelv, nevelés, módszertan összes 10 óra. 5. Dr. Tüdös Kálmán: törvényeségi egészségügy, közegészségügy. 6. Mészáros Sándor: ének- és zenet, egyházi és művelődési heti 2 óran.

Megye és város.

Tanácsülés. Ma délelőtt a városháza nagytanácsstermben tanácsos és volt. Az ülésen Simonffy Imre kir. tanácsos, polgar mester elnököl.

Színház.

A színészek itthon. Megérkeztek, itthon vannak Thália papjai és papnői jara-rezben. Folyik a lakáskeresés, a vig, kedélyes színesztrupp eleven, hangos életet csúál mindenfelé.

Halottak a szinpadon. Turinban legutóbb a Pó halottja című dráma kellett színházi körökben szenzációt. A dráma, mely a legnagyobb sikerrel került színpadra, első felvonásában azzal kezdődik, hogy a Póból — természetesen valóóságos vízből — egy holttestet húznak ki. A második felvonás a morgueba vezet a nézőt, ahol hat holttest fekszik közszemlére teve, az ötödik képből pedig halottas kocsi jön a szinpadra, a mely nem kevesebb, mint tizenkét koporsót visz magával a szinpadon keresztül. A koporsók le-nak a kocsiról, az egyik felnyílik s a holttest éppen ott elhaladó gyilkosának lábához gurul. De ez már elég is a realizmusból...

Ujdonságok.

- * A királyi udvar Gödöllőn. A király és a királyné október 2-án érkeznek Gödöllőre, ahol hosszabb ideig maradnak s együtt fognak vadászni. A szász király szeptember 30-án érkezik Bécsbe, onnan Mürz-tenger meg hajóvadászatra a királyllyal s október 2-án ó is Gödöllőre érkezik. * A magyar fiókudvartartás. Kormányparti lapok jelentései szerint Bécsben e hó 25-én tanácskozások lesznek, egy vice-udvarmesternek Budapestre küldése s megfelelő személyzettel való ellátása tárgyában. E tanácskozásokon Hohenlohe hercegen kívül résztvesznek majd Goluchowski külügyminiszter s állítólag Bánffy báró miniszterelnök és Jósika báró, a király személye körüli miniszter is. Az újonnan szervezendő állás betöltésére egy magyar főurat szemeltek ki. * Vén asszonyok nyara. Melengető a napsugár néhány nap óta szinte jólesik süt-kézrezi a verőfényen. Földérült a véna s z s z o n y o k n y a r a, mely magának foglalja a mulatságos szüretet is. A levegőben bika-nyalák usznak s bepölyözzék a telefon drótkat. Az utcán meg az emberek ruhájába kapaszködik s alig bírunk megszabadulni tőle. * Madagaszkári katoná Debre-czenben. Egy Heinrich nevű — porosz ember évekként elszökött a francia had-seregbe s mint ilyen Afrikában szolgált a ma-dagaszkári seregben. Heinrich megunt a mada-gaszkart s egy szép napon több társával együtt megszökött. A vakmerő kompánia bízottan küzdelmek, fáradsalmak és kalandok között ver-gődött át Afrikán. Heinrich vallomása szerint a szuzei csatornát is átszta, mert nem volt pénze hajójegyre. A kalandos élet — ember ezernyi viszontagság után Debrecezenbe vergő-dött, hol a rendőrség számára vonta, mint foglalkozás nélküli csavargót. Innen illetőségi

helyére, Poroszországba toloncolják Hein-ric h urat. * Csatornázás a Kismester ut-czán. A kismester-utcaiak régi óhajátosa tel-jesül. Az utca hosszában, a kuttól kezdődő-leg már megindult az ásás nagygyővel, hogy aztán ott végig a kuttól a kasza-közig csator-na összeköttetést létesítsenek. * Mézes anyakönyvek. Valamelyik budapesti mézeskalácsos egy bődön mézet kül-dött egy itteni mézeskalácsosnak. Ebben nem sok megírni való van, hanem ez a bődön véletlen-nül egy olyan csomag mellé került, a melyben a miniszterium az új anyakönyveket küldte le a megye alispánjának. A bődön rosszul volt lezárva és a mézből vagy hat kilogramm rá-folyt a könyvekre. — Így kerültek aztán le a könyvek az alispánhoz, aki nagyot nézett az édes küldeményekre s azonnal visszaindította a küldeményt a feladó címére. A mézes-má-zos könyvek helyett most komolyabbakat kap a megye.

* Egyházkerületi közgyűlés. Ha-todik napja gyűlésezett ma az egzházkerület. Ma már kimerítették a tárgysorozat utolsó pontját is és a gyűlés befejeződött. * A debreczeni csárda. Berger Jenő mérnök, építész által tervezett és épített deb-reczeni csárdában fényes lakoma lesz október hó 2-án. A Budapestre érkező külföldi hírlap-írók tiszteletére lakomát rendez a kiállítás igazgatósága. A lakomára Debreczenből Degen-feld gróf, főispán, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester és B e r g e r Jenő hivatalosak. * Telefon. Egy debreczeni hivatalban történt ez a telefonos kedélyeskedés. Csilingel a telefon. A főnök szalad a kagylóért, szól: — Halló. — Halló. — Ki beszél? — É n — m e g m a g a. Adjó. — Adjó.

* Tolvaj czigányasszony. Nem mindennapi vendége volt ma a városháza börtönének. Egy koborló »s p a n y o l « czi-gány asszonyt fogtak el Debreczen város ut-czáin. Óráról-órára érkeztek a panaszok a kerületi rendőrkapitányságokhoz, hogy hol itt, hol ott lopkodott el egyet-mást a tolvaj. — Az erélyes nyomozásnak eredménye lett, mert a déli órákban sikerült a Z a l d o r a r Zsófi nevű czigány asszonyt a Miklós-utczán elfogni. Büntetésének kitöltése után hazájába tolon-czoltatják.

* Elmenekült gyilkos. A bereg-szászi rendőrkapitányság táviratilag kereste meg a debreczeni rendőrkapitányságot, hogy M a x u n Mitaly 37 éves földmivest, a ki pár nappal ezelőtt agyonlőtt egy embert, tartó-ztassa le. A beregszászi rendőrkapitányság azt hiszi, hogy a gyilkos Debreczen felé vette ut-ját. A debreczeni rendőrség a megkeresés ér-telmében most erélyesen kutatja a Beregszász-ról elmenekült gyilkost.

* Kocsi kerekai alatt. Majdnem ha-lálos szerencsétlenségnek lelt okozója tegnap este a 38. számú berkocsis. Gyorsvágatás sal jött a vasuti állomásról a Nagy-Várad utcán, a mikor hirtelen összeütközött egy butorszál-lító kocsival. A rendkívüli erős döczenes kö-vetkeztében a berkocsiból S z u n y o g h pénzügyigazgató kis leánya a két kocsi közé bukott. A pénzügyigazgató remüléssel ugrott le a kocsiról és karjaiba kapta gyermekét. Szerencse hogy gyors volt a segedelem. A gyer-meknek az ijedségen kívül egyéb baja nem történt. A gondatlan kocsist megbünteti a II. ker. kapitányság.

* Tanító. Privat órák adására ajánko-zik egy tanító. Irodai munkát is hajlandó vé-gezni. Czim a szerkesztőségben.

Sötét volt.

— Rendőrségi történet. — (Saját tudósításunk.) Debreczen, szept. 26.

Sötét volt. A szobrok tudvalevőleg a sötétben sem beszélnek. Egyik rendőr a mult este »véletlenül« éppen a Csokonai kertben járva, azt tapaszt-alja, hogy Csokonai erősen horkol. Gondol-kodóba esik a mi emberünk: — Vagy horkolnak a szobrok, vagy nem horkolnak. De miután mégis fizikai lehetetlenség, hogy a mi nem élő, az horkoljon, akkor ott más valaki van.

Sötét volt. A rendőr átlépett az első, azután a második kerítésen. Majd kihuzta a kardját. Kardjuk van, szép fényes hosszú kardjuk, akár a huszároknak. A hegyével a szobor talpazatát piszkálta. Onnan pedig va-lami tompa nyöszörgés hallatszott kiss idő múlva: — Ne bánt! Sötét volt. De a mi rendőrünk nem félt a sötétben. Felkiáltott, hogy mit csinál ott? — Fekszem. Sötét volt. A rendőr nem látott és a fe-letéből nem értett semmit. — Szálljon le! — Nem lehet, mert szobor vagyok. Nem hagyom el a helyem a korcsmaért. Sötét volt. A rendőr a sötétben ismételte a felszólítást: szálljon le, mert lövök!

A mellék-alak, úgy látszik, meggondolta a dolgot: — Tudja mit, ne lőjjön. — Na? — Leszállok, hanem segítsen. Sötét volt. A rendőr a sötétben nem látta, hogy kit emel le, hanem azért lesegítette. Most már igazolányt, vagy előre a rendőrségre! Az alak egy keveset gondolkodott, aztán a hom-lokára ütött: — Meg van!! Meg van, már hogy az a meglepetésem, hogy a tárczám nincs meg. Ott hagytam a szobron. — Hát menjen vegye le, megvárom — vagy hagyja ott. — Nem lehet! Százot forint van benne. Tudja mit, magának adom az ötöt, ha lehozza a százat, addig én itt megvárom. Sötét volt. A rendőr a sötétben felmászott, de nem talált semmit. A mellék alak ezalatt megugrott.

A főhadnagy ur sapkája.

— Mi történt az éjjel. — Debreczen, szept. 26. Névvél nem szolgálók, mivel velünk is discretió mellett közölték. Ám a történet név nélküli is elég érdekes. X. urhoz csinos katonatisztet kvártélyoz-tak, a miről X ur nem tudott, azon egyszerű okból, mert a delután és az estét véletlenül a házon kívül méltóztatott tölteni. 12 óra körül járt az idő, midőn haza vetődött. A hálószoba ajtaja csukva. Kop, kop. Semmi válasz. Kop! kop! kop! Motoszkáló hang, végre egy szó: »Mindjárt!« Ezt a szót X. asszony mondta, aki végre beeresztette a férjét, hadd aludja át az éj másik felét. X. ur körül néz és egyik szegletben, a kis fia ágya mellett egy tiszti sapkát fedez fel. — Hah! és szemei tüzből villognak. Már tudom, kiáltja. Az asszony ártatlanul mosolyog. — Hogy került ez ide? — Mit tudom én, feleli az asszony. — Ah — üvölt X. ur! — Nyomorult! Hogy került ide ez a sapka. Ez a tiszt sapka s ezzel mint egy dühös sakál kezd darabokra tépni a szegény fejrevaló butorzatot. A nagy lármára felébred a gyerek s pi-tyergő hangon könyörgi: — Tatám, édes tatám, ne haragudj. Én hoztam be a katoná bási szobájából a sap-kát. Illet ám nekem a sapka és a fejemre tettem. A tiszt bácsi engedelméből. Tabló! Az asszony nevet, X. ur a hom-lokát dörzsöli. Másnap reggel udvariasan bocsánatot kér vendégétől, hogy az a haszontalan gyermek lönkretelte a sapkát. A kárt azonban hajlandó megtéríteni. A tiszt mosolygva feleli: — Szót se érdemel! Hanem azért X. ur még maig sincs tel-jesen tisztában, hogy mi történt az éjjel?

Törvénytörés.

Gondatlan gépész. S z a b ó Sándor nádudvari gépész gondatlanul szerelte föl a nyomtató gépjét s az Lakatos Szuszánának a fellátatás szellete. Ma ültek Szabó Sándor fe-lélt törvényt az új igazságügyi palotában. Negy havi fogházra és 50 frt pénzbüntetésre ítélte a törvénytörés. A bícska. Jun. 3-án multság volt Té-pen. F a r k a s Lajos gunyos szavakkal kötött bele T i k á s z Lajosba, a ki az uton ráesett Farkasra és leszurta. Farkas sebe 28 napalatt gyógyult be. A debr. tvszék ma Tikász Lajost 3 havi fogházra és 47 frt kártérítésre ítélte. Az elítelt apellált.

REGÉNY.

A hervadt rózsza története. Írta: Horváth (Horovits) Lipót. 2. (Folytatás.) A sirások bizony nem sokat ügyeltek sietségükben az asszonyra, meg arra, amit beledobott a sirba, afféle haszontalanságot fa-tyolt, pántlikát, vagy legfeljebb valami ócska czafrangot szoktak oda ledobni, nem ér egy batkát az afféle rongy. Hanem Matyi, az a szemes gyerek, az még se állhatta meg, hogy a kapa végével ki ne emelje azt a valamit; hátha mégis olyan, amiért a zsidó egy pakli gyufát, vagy ép-pen egy pohár pálinkát ad; — de bizony csakhamar visszalökte: afféle haszontalan-ság volt. Mégis elmondta a dolgot este a boldogult urítól hagyományilag kapott malacpecsenye és pompás bor mellett a feleségének, az el-mondta másnap a betivársáron Jutkának, a szol-gabíroék cselédjének: no hogy az meg a nagy-

ságos asszonynak mondta el, azt szószaporítás volna említeni. Az a valami pedig, — mit a Matyi lá-tott a sirba dobni... egy hervadt ró-z s z a volt. Kerekedett ebből aztan olyan pletyka Hidvégen, hogy nincs az a francia dráma író, aki olyan házasságtörési drámát tudna kom-ponálni, mint amilyen harmadnap a temetés után Hidvégen keringett. Az pedig egy rettenetes hazugság. Anaka a hervadt rózsának csak én tud-tam a történetét. És nekem kötelességem azt elmondani ha szegény Lajos barátunk dűnyög is odalen egy kicsit érte: de az ő emléke és annak az asszonynak becsülete meg kívánja. Egyszerű, rövid történet: nem untatok vele agyon senkit. Tudniillik, akárhogy tiltakozott ellene, akárhogy nevette is ki a holdvilágfalkat, — akárhogy esküdzött, hogy ő bizony sohase is volt, nem is lesz szerelmes, házasondi éppen egy világot sem házasodnék meg... meg-esett rajta. Meg pedig! Egy kedves naiv teremtsébe, akinek egész élete csak játék volt, aki bizony Shakespear-ról és Ossziánról soha sem beszélt neki: de beszélt annál többet kedves kanarijárnak, amely-lyel órákig elcsévegett, meg a mama bálí toil-lettejéről, melyet ő varr, meg befőttekről, mi-ket ő készít, tálcakendőkről, miket ő himez; no meg neha azokról a szép szerelmes ver-sekről, melyek a »Hidvég« című helyi lapban megjelenek, t. i. a piczike, oly rettenetes mód szeret olvasni. Szóval ebbe a kis pajkos, folyton cseve-gő, játszó gyermekleányba, ki a gyermekzi-pőkbl alig nőtt ki és aki trimfófiójának rej-tekében még akkor is o t őrizte és titkon most is őltöztette babuját, ebbe szeretett be Lajos oly erős szerelemmel, milyenre csak egy negy-venéves férfi képes. Es kezdett verseket írni. Es kérdezősködni a kis leánynál, — hogy tetszik neki ez, meg az a vers a »Hid-vegen.« (Folyt. köv.)

A Szerkesztő postája.

N. H. Szives üdvözlését a szerkesztőség kö-szönettel veszi. T. B. Nem közölhető. Káplár. Az ezredparancsnoksághoz kell be-nyújtani. Z. L. Még nem jelent meg A jövő hó folyamán. Többeknek. Névtelen panaszoknak nem ad-hatunk helyet. Nelly. Ez is szép. Mindkettő közlésre kerül. Decekei. Szives meghívását köszönettel ves-zük. Az ünnepélyre átmegy egyik munkatársunk ok-tvetlenül. M. B. Mintha Petőfi egyik verséhez hason-litana. Nem közöljük. S. N. A czikk jelenleg nem aktuális. Félre tettük. Nem köszönhető. A színész nő szerelme. Mak-ra Illés bánta és a Bánya.

Felőlős szerkesztő: Polczner Árpád. Lapkiadó: Erdélyi István. (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1288.)

Kiadó kaszáló.

A Bánkon, 9 régi boglyás kaszáló, gazdasági épületekkel ellátva, több évekre kiadó. — Ertekezhetni id. Gy a r m a t h y János urral, kis-mester-utca 1113. sz. a. 407.

672/1895. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 14,236/1895. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Polgár Dánielné részére Fodor József debreczeni lakostól 150 frt tőke hátrálék, ennek 1894. évi november hó 14. napjától szá-mítandó 6% kamatai és eddig 42 frt 52 kr perköltség erejéig 1895. évi jun. hó 20-án bíróság le- és felülfoglatl és 1604 frtra becsült érczkoporsók, bolti felszerelvények és egyébektől álló ingó-ságok 1895. évi okt. hó 4-én dél-előtt 10 órakor kezdetét veendő és egyháztér 339. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mel-lett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adni. Debreczen, 1895. évi szept. hó 21. Sugár Gyula, bírói kiküldött. 408.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy hóra . . . 1 — —
 Egyen szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden kérés, amely a szerkesztőségbe (Főter 1828 sz.) birtalmat küldendő.

Előfizetési helyben:
 Főter 1828 sz. K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóirodájában. (Főter 1828 sz. alatt.)

Előfizetési felhívás
 — Az új Debreczen

Október hó elsőjéről új nyitunk a »Debreczen« politikai lapra.

Huszonhét esztendeje áll a »Debreczen« s e hosszú idővel tapasztalással, becsülettel felelt meg a feladatának mindenkor.

Huszonhét év óta hirdeti a »Debreczen« a függetlenségi elveket, nemcsak a hivatástól nem tért el, hanem a tántorította el magát soha, körülmények között.

Huszonhét éven keresztül megingathatlan volt lapunk politikai álláspontja, mely a régi marad ezután is, mert a befolyásolható hatalmi érdekekkel szemben sem és sohasem.

Huszonhét éve küzd a »Debreczen« az igazság fényével s ezek a harci számítások győzedelmes diadalmasok voltak a maradiság ellenében.

A »Debreczen« küzdeni fog az ország önállósága és függetlensége érdekében ezután is, mert szent a duma, hogy csak az önálló Magyarország biztosíthatja a nemzet létét és boldogságát.

A »Debreczen« ostromoz mind a törököt, mely hazafiatalan s idegen kezű iparkodik meghonosítani. A »Debreczen« mondja az igazat a hatalomnak, nemcsak a kinek is, de sohasem bánt senkit az igazságtalanság lyes érdekéből, vagy igazságtalanság miatt.

A »Debreczen« különös szellemű a városi és megyei ügyekre és az álláspontját ezekben sem adja fel.

Örömmel üdvözlünk a határ- és szélről minden olyan ténykedést, mely városnak, vagy a megyének javára szolgál, de fölemeljük tiltakozást mindenkor, midőn a városi és megyei közügyek részéről hatalmi érdekek és visszaéléseket észlelünk.

A »Debreczen« kiállítása és a tetszetősebb lesz a jövő hó elején eddigi magas, széles lap kisebb méretűre, de terjedelmében bővül két számmal.

Az új kiadóhivatal gondoskodik arról, hogy a »Debreczen« gyors és kimerítő tudósítást nyújtson a legfrissebb országos eseményekről. A városban állandó tudósítónk van, expresszben és táviratilag tudatja a közönségnek a fölmerülő eseményeket.

A »Debreczen« tehát ugyancsak nappal megelőzi a fővárosi »Lapok« híreivel.

A »Debreczen« szerkesztőségében tényleg lelkesedéssel és sok buzgalommal munkálkodik az újjáalakuló lap érdekében.

Előkelő író emberek számosan tartoznak meg szerkesztőségünknek munkájukért. És így a »Debreczen« az a munkatársak olyan fényes névsorát dicsekedhetik, a minővel egyetlen lap sem.

Ime itt az impozáns névsorunk: konyi Samu dr., Bede Jób, Benczúr János, Békefi Antal, Bíró Irén, Bócsányi Sándor, Fehér Dezső, Déry Gyula, Fényes Ferencz, Gáspár Imre, Gulácsy István, Hegedűs András, Inczédy László, János Lőrincz, Krúszally Erzsébet, Kisteleki Edgárdy Dezsőné, Móra István, Nagy László, Palágyi Lajos, Palágyi Mihály, Papp Bertalan, Sebők Zsigmond, Szabolcska Mária, Varsányi Gyula, Vértessy Gyula, Vékony Béla, Tömörkény István, Ujlaki István és Zemlényi Árpád.

Ehhez a névsorhoz járul az új

Szálloda- és kávéház- megnyitás.

Tisztelettel alulírottak látogatóink a t. sz. közönség szives tudomására hozni, hogy a legényesebb kényelemmel és legényesebben berendezett

Szálloda és kávéház a „Vándor“-hoz

Budapest, IV. ker., Vámbárcsút 2. sz., szeptember hó 21-én megnyitottuk.

Ezen szálloda a lehető legjobb felkészítéssel, gyönyörű kilátással a Dunára és a budai hegyekre, a vámbárcsúti vasútcsontra, vámbárcsúti közlekedés közepében, lejtő-lovast- és omnibusz-állomás a szálloda mellett. Valamennyi szállodai helyiség villanyos világítással van ellátva. Főteremünk lesz olcsó szobákkal és különösen kényelmesen berendezett szobákkal.

A szállodahoz tartozó kávéházban mérsékelt árak mellett a lehető legjobb kiszolgálás előre is biztosítva van és esetenként jöhrű cigányzenés, Bogdan Bortus vezetésével színi előadások lesznek.

Több évi tapasztalatainkra e téren támaszkodva, továbbra is kikerjük jóakaróink támogatását és vagyunk minél számosebb látogatókat esdve, kiváló tiszteltet

Holstein Testvérek,
szállodatulajdonosok.
(404)

Meghívás
 a debreczeni termény- és áruraktár részvénytársaság
 1895. szeptember hó 29-én d. e. 10 órakor
 a városháza nagyteremében tartandó
évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. A lefolyt 1894/95. üzlet év zárszámadásai, a mérleg helyben hagyása és a felmentvény megadása.
3. A nyereség felosztása, az osztalék megállapítása.
4. Sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.

Debreczen 1895. szeptember 1-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles — az alapszabály 24-ik cikke alapján — részvényeit a közgyűlés előtt legalább egy nappal a társaság pénztárána ellenében — letenni.

A tavaszi és nyári idényre a legmegbízhatóbb elsőrendű gyárakból:

szabadalmazott jégszekrények, önműködő fagylaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket, tükrözött kerti golyókat, sodrony borítókat és szabadalmazott legújabb befőző üvegeket a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

KASZANYITZKY ENDRE
 üveg, porcellán lámpa, háztartási konyhaszközök és díszárak nagykereskedése.
 DEBRECZEN,
 Főpiacz 1900. sz.

Árjegyzék ingyen!

„DEBRECZEN“ NYOMDÁJA
 (FŐTER 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
 teljesen újonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:
takarékpénztári, kereskedelmi ügyvédi és községi nyomtatványokat.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:
 Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT, TÁNCZRENDEKET ÉS ÉTLAPOKAT.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánk, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a **„DEBRECZEN“**, és a szintén elterjedt **„DEBRECZENI HIRADÓ“** is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetéseket a **„DEBRECZEN“** című lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET, bor- és rum-vignetteket, falragaszokat, MINDENMÉJ KÖRLEVELEKET és ÁRJEJYZÉKEKET.
 Vidék megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással **jutányos árakon.**
 Birósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettnek.